

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นที่จะประยุกต์ใช้แนวคิดและเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อ 1) ประเมินและเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในเครือต่างประเทศที่เปิดดำเนินงานในภูมิภาคอาเซียน 2) ค้นหาปัจจัยที่มีส่วนช่วยกระตุ้นให้ธุรกิจโรงแรมมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดค่าจ้าง (Wage determination) ของแรงงานในอุตสาหกรรมโรงแรม และ 4) ค้นหาแนวทางการพัฒนาแรงงานในอุตสาหกรรมโรงแรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ

การศึกษาด้านประสิทธิภาพโดยเลือกอุตสาหกรรมโรงแรมเป็นกรณีศึกษา ได้ศึกษาด้านประสิทธิภาพทั้งในระดับอาเซียน 4 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย พบว่า ความไม่มีประสิทธิภาพโดยรวมแตกต่างกัน แต่สิงคโปร์มีนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีเหนือกว่าประเทศอื่น

การศึกษาประสิทธิภาพในระดับประเทศโดยใช้ข้อมูลปี 2554 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติของโรงแรม 921 แห่งใน 8 โชน พบว่า โรงแรมที่มีระดับราคาห้องพักสูงและอยู่ในโชนชายทะเลมีเทคโนโลยีและนวัตกรรมเหนือกว่ากลุ่มอื่นๆ โรงแรมและเกสต์เฮาส์ที่มีธุรกิจอื่นๆ ภายในโรงแรมและเกสต์เฮาส์เป็นกลุ่มที่มีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการดำเนินงานหรือการบริหารจัดการต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ โดยเปรียบเทียบ

ส่วนการประเมินการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการผลิตในช่วง 5 ปีที่ศึกษา (พ.ศ. 2550-2554) พบว่า ธุรกิจโรงแรมและเกสต์เฮาส์ในประเทศไทยมีผลิตภาพปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น โรงแรมและเกสต์เฮาส์ที่ตั้งหรือเปิดดำเนินงานในจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของไทย อย่างเช่น ชลบุรี (พัทยา) ประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน) เชียงใหม่ ต่างก็มีการปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีในการดำเนินงานและการบริหารจัดการให้ดีขึ้น การศึกษานี้ยังได้เสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับอุตสาหกรรม

การศึกษาปัจจัยที่กำหนดค่าจ้างแรงงานโดยใช้ Mincer Model ซึ่งให้เห็นว่าที่ตั้งของโรงแรมและประสบการณ์โดยเฉพาะในต่างประเทศเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด แม้การศึกษาจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลก็จริง แต่การจบปริญญาด้านท่องเที่ยวและโรงแรม และการจบการศึกษาต่างประเทศไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าแรง ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการพัฒนาทักษะของแรงงานให้ตรงกับความต้องการใช้งานและแนวทางพัฒนาแรงงาน รายงานในส่วนนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะทั้งระดับกลยุทธ์อุตสาหกรรม

Abstract

This project primarily aims at investigating 1) the efficiency and productivity of the chain hotels both at the ASEAN region level and the national level, 2) factors influencing the efficiency of hotels, 3) factors determining wages in the hotel industry of Thailand, and 4) means to develop skills for labor in the hotel industry.

The efficiency of the hotel industry (49 hotels) in 4 countries i.e. Indonesia, Malaysia, Singapore and Thailand was assessed by applying Data Envelopment Analysis (DEA) under the Slack-base Measure Model. We discovered that the sectors in 4 countries were not significantly different in term of management and the improvement in labor productivity would be more effective than increasing room productivity. As far as technological innovation is concerned, the finding indicates that Singapore had greater technological improvement than the other 3 ASEAN countries.

The National Statistical Office data of 921 hotels between 2011 – 2012 in 8 zones of Thailand were used to assess efficiency and technological gap. The findings indicate that premium price hotels and seaside hotels, tended to have better technological and managerial efficiency than boutique hotels, domestic - chain hotels and hotels with meeting facilities. Moreover, hotels which have non-core businesses in hotel tended to have lower management efficiency.

Our findings of improvement in efficiency overtime (2007 – 2011) of hotels in 75 provinces using DEA and Malmquist productivity approach indicate that there has been managerial improvement overtime but there has not been improvement in innovation. Hotels in important tourism provinces i.e. Chon Buri (Pattaya), Prachuap Khiri Khan (Hua Hin), Chiang Mai and so on tended to engage in development and improvement in efficiency.

Our wage determination model which suggests that experience especially experience abroad and locations of hotel are important factors. Hotels in Phuket pay more than Bangkok,

(ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์

Pattaya and Chang Mai respectively (i.e. Phuket > Bangkok > Pattaya > Chiang Mai). Interestingly, specialization education in hotel and tourism and education abroad are not statistically significant factors in wage determination. The study also suggests a number of strategies for industry upgrading and hotel work force development.